

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246959

การพัฒนารูปแบบการเรีบนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ฉัตรชัย เพ็ญพิตร

คุชฎีนิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การพัฒนาระบบการเรีบนรู้)
ปีการศึกษา 2553

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณรงค์ชัย เฟื่องสฤติชัย

คุษฎีนิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์)

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

THE DEVELOPMENT OF A LEARNING MODEL VIA ELECTRONICS
MEDIA AT RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

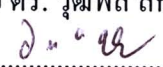
NARONGCHAI PENGSAITID

A DISSERTATION PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
(HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT)

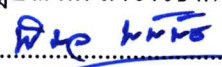
2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

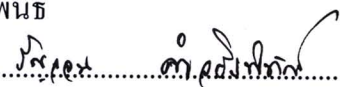
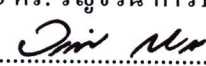
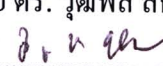
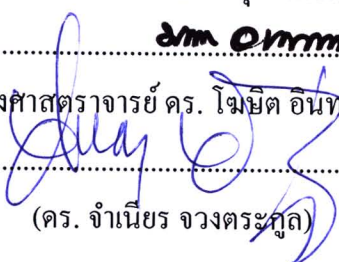
ชื่อเรื่องคุณิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ชื่อผู้เขียน นายณรงค์ชัย เฟื่องสถิตย์
สาขาวิชา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
คณะกรรมการที่ปรึกษาคุณิพนธ์

..........ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒิพล สกตเกียรติ)
..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณัฐ แหยมแสง)
..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. โนมิต อินทวงศ์)

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้คุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นสาระสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พูพิท)
..........ประธานกรรมการบริหาร โครงการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. โนมิต อินทวงศ์) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..........ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวชิรพิทักษ์)
..........กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒิพล สกตเกียรติ)
..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณัฐ แหยมแสง)
..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. โนมิต อินทวงศ์)
..........กรรมการ
(ดร. จำเนียร จวงตระกูล)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องคุณูปนิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ชื่อผู้เขียน นายณรงค์ชัย เฟื่องสถิตย์
ชื่อปริญญา ปรัชญาคุณภิวัฒน์
สาขาวิชา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาคุณูปนิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒิพล สกตเกียรติ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. วรณัฐ แหยมแสง
3. รองศาสตราจารย์ ดร. โนษิต อินทวงศ์

246959

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สภาพปัญหาการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มี 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มนักศึกษาจำนวน 400 คนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงและแบบสโนว์บอล (2) กลุ่มอาจารย์ผู้สอนจำนวน 5 คน และ (3) กลุ่มผู้ดูแลระบบจำนวน 3 คนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.956 และแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์การศึกษแบ่งเป็น 2 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยนักศึกษาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนอาจารย์ผู้สอนและผู้ดูแลระบบ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ขั้นที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยได้นำปัญหาที่ได้จากกลุ่มนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้ดูแลระบบ มาสร้างรูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน ประเมินผลโดยใช้เทคนิคการคาดการณ์เชิงอนาคต (EFR)

1. การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า (1) นักศึกษามีปัญหาในด้านเนื้อหาและด้านการใช้งานอยู่ในระดับน้อย (2) อาจารย์ผู้สอนมีปัญหในเรื่องมีภาระงานมาก ไม่สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย ไม่ทราบกระทุ้ในเว็บบอร์ด และมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการผลิตสื่อการเรียนรู้ (3) ผู้ดูแลระบบมีปัญหาด้านขาดความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ผลิต ไม่ได้ประเมินผลสื่อที่ผลิตก่อนนำไปใช้งานจริง ใช้ตนเองเป็นมาตรฐานในการออกแบบ ไม่ได้เขียนผังงานการรับส่งข้อมูลล่าช้า และมีปัญหาการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์

2. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ (1) ผู้ดูแลระบบ (2) ผู้สอน (3) ผู้เรียน และ (4) ระบบสมาชิก ในแต่ละส่วนจะมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบหรือลักษณะการใช้งานแตกต่างกัน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่านได้ยอมรับว่ารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมือนาคตภาพในทางที่ดี และมีนาคตภาพที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

ABSTRACT

Dissertation Title The Development of a Learning Model Via
Electronics Media at Ramkhamhaeng University

Student's Name Mr. Narongchai Pengsatid

Degree Sought Doctor of Philosophy

Field of Study	Human Resources Development
----------------	-----------------------------

Academic Year 2010

Advisory Committee

1. Asst. Prof. Dr. Wuthipon Sakonkiat Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr. Woranuch Yamsang
3. Assoc. Prof. Dr. Khosit Intawongse

246959

In this dissertation, the researcher investigates the condition of problems connected with the development of a learning model via electronics media at Ramkhamhaeng University (RU) in addition to describing how such a learning model was developed by the researcher.

The sample population for this study consisted of three groups which were constituted in different fashions: (1) Using the purposive random sampling and snowball techniques, 400 student members were selected. In addition, using the purposive random sampling method, the researcher also selected (2) five lecturers and (3) three system maintainers.

The instruments of research consisted of a questionnaire regarding the condition of problems couched at the reliability level of 0.956 and an

interview form regarding the condition of problems on the basis of observations undertaken by experts.

The method of study involved two steps. In the first step, the researcher studied the condition of problems of learning via electronics media with the students being respondents. Furthermore, data were gathered from the lecturers and the system maintainers by conducting in-depth interviews. In the second step, the researcher went on to develop a learning model via electronics media for RU. In view of the data obtained from students, lecturers, and system maintainers, the researcher constructed a learning model via electronics media for RU. Upon completion, the model was evaluated by fifteen experts using the EFR technique.

Findings are as follows:

1. In studying the condition of problems of learning via electronics media at RU, the researcher found the following:

(1) Students had problems in the aspect of content and application at a low level.

(2) Lecturers had problems stemming from heavy workloads and so were unable to improve subject contents to render them up-to-date. They had no knowledge of issues being posted on webboards and did not fully understand how learning media were produced.

(3) System maintainers lacked subject knowledge of the contents produced, did not conduct evaluations of the media produced prior to actual application, used themselves as the standard for designs, did not write out work diagrams, were tardy in sending and receiving information, and had

problems with malfunctioning computers.

246959

2. The learning model via electronics media at RU developed by the researcher involved four important factors, *viz.*, the factors of (1) system maintainers; (2) lecturers; (3) learners; and (4) membership system. Each factor manifested different roles, duties, responsibilities, and types of application. The fifteen experts consulted concurred in holding that the learning model via electronics media for RU constructed by the researcher had a good future and the highest potential.

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตากรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒิพล สกลเกียรติ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณช แหยมแสง รองศาสตราจารย์ ดร. โหมิต อินทวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร. รัชฎา คำนวณพิทักษ์ และ ศาสตราจารย์ ดร. จำเนียร จวงตระกูล ที่ได้เสียสละเวลาอันมีคุณค่าในการตรวจแก้ไข ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ และอื่น ๆ แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่มีได้กล่าวนาม ซึ่งเป็นผู้ประสิทธิ-
ประสาทนสรพรวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่า
ในการให้โอกาสแก่ผู้วิจัยได้เข้าสัมผัสสภาพปัญหาการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
และประเมินรูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่เสียสละเวลาในการเปิดใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และ
ตอบแบบสอบถามสภาพปัญหาการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สุดท้าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่ออำร คุณแม่อุบลรัตน์ เฟื่องสทิพย์
อย่างสูงสุดที่คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ สั่งสอน ให้กำลังใจ ส่งเสริมและสนับสนุน
ในทุกด้านจนทำให้คุษฎีนิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ณรงค์ชัย เฟื่องสทิพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(12)
สารบัญภาพประกอบ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้.....	13
เทคโนโลยีการศึกษาและการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	28
รูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง...	59
แนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning)...	70
การวิจัยแบบการค้นคว้าเชิงอนาคต.....	78
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	83
กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	
ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	95
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	97
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	100

บทที่	หน้า
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	102
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	103
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	106
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	110
จรรยาบรรณนักวิจัย.....	111
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	113
ผลการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	113
ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	133
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	177
สรุปผลการวิจัย.....	179
อภิปรายผล.....	182
การนำผลงานวิจัยไปใช้.....	190
ข้อเสนอแนะ.....	195
ภาคผนวกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหารูปแบบการเรียนรู้ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	198
บรรณานุกรม.....	204
ประวัติผู้เขียน.....	214

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา.....	114
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพ ปัญหาการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงใน ภาพรวม รายด้าน และรายข้อ.....	116
3	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาเพิ่มเติม.....	118
4	การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามด้านเนื้อหา.....	127
5	การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามด้านการใช้งาน.....	129
6	แนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามด้านเนื้อหา.....	131
7	แนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้งาน.....	132

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 เทคโนโลยีการศึกษา.....	30
2 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.....	39
3 e-Learning.....	46
4 กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	96
5 รูปแบบที่ใช้ในการศึกษา.....	99
6 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	99
7 รูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น.....	134
8 รูปแบบการดำเนินงานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ดูแลระบบ.....	135
9 รูปแบบการดำเนินงานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้สอน.....	138
10 รูปแบบการเลือกใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้เรียน.....	143
11 รูปแบบการดำเนินงานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของระบบสมาชิก.....	145
12 รูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ผ่านการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ.....	163
13 รูปแบบการดำเนินงานของผู้ดูแลระบบในอนาคตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	164
14 รูปแบบการดำเนินงานของผู้สอนในอนาคตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง....	166
15 รูปแบบการเลือกใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้เรียนในอนาคตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	171
16 รูปแบบการดำเนินงานของระบบสมาชิกในอนาคตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	174
17 รูปแบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	182